

Haberler > Yazarlar > İsmet BERKAN > Kurallara uymazsan FETÖ olur

İsmet Berkan

Kurallara uymazsan FETÖ olur

3 Kasım 2016

Yazdır Yazı Tipi

BİR İngiliz siyaset bilimcinin şaka yollu söylediği bir şey var:

“İki çeşit yönetim biçimi var; biri hukuk yoluyla yönetim (rule by law), diğeri suç yoluyla yönetim (rule by guilt).”

Benim kötü çevirime takılmayın; İngilizcede ‘rule by law’ denen şeyi biz ‘Hukukun üstünlüğü’ olarak kavramsallaştırıyoruz.

Şaka falan ama aslında gerçeğe de büyük ölçüde oturuyor İngiliz siyaset bilimcinin söylediği.

Örneğin Türkiye’de biz suç yoluyla yönetiliyoruz, yani İngilizcesiyle ‘rule by guilt’ ile.

Hepimiz şu kadar veya bu kadar suçluyuz. Kimimiz İmar Kanunu’na uymuyoruz; kimimiz trafik suçu

işliyoruz; kimimiz vergi kaçırıyoruz. Daha iriyarlarımız daha büyük suçları gündelik düzeyde işliyoruz.

Kanunlarımız özellikle gri alanlar bırakacak, uygulayıcılara geniş yorum alanları tanıyacak şekilde yazılıyor.

ÇALIYOR AMA İYİ ÇALIŞIYOR

Toplumun neredeyse tamamı şu kadar veya bu kadar suçlu olunca o toplumu yönetmek de, normalde hukuki olmayan uygulamaları o topluma kabul ettirmek de kolay.

“Adamlar çalışıyor ama iyi de çalışıyorlar” sözü bizden başka hangi toplumda var acaba?

KURAL UYGULANSA BALYOZ MU OLURDU?

Şu örneğe ne dersiniz: Ülkenin Kara Kuvvetleri Komutanı, emrindeki ordu komutanına ‘O tatbikatı öyle yapmayın, o senaryoyu kullanmayın’ diye emir verir ama ordu komutanı emri dinlemez. O gün Kara Kuvvetleri Komutanı o ordu komutanı hakkında ‘Emre itaatsizlik ve disiplinsizlik’ten soruşturma açsa, yıllar sonra konu dönüp dolaşp ‘Balyoz’ adı altında ülkenin kafasına inmeyecektir ama hayır, emre itaatsizlik geçiştirilir ve hepimiz bu geçiştirmenin sonucuyla yaşarız.

Zamanında kurallar herkes için istisnasız aynen uygulansa başımıza gelmeyecek pek çok şeyin muhatabıyız bugün. 15 Temmuz darbe girişimini yapan FETÖ, ülkemizde kurallar adamına göre ve gayet gevşek uygulandığı için devlete sızmakla kalmayıp etkili de oldu.

YA BAŞKA GRUPLAR ÇIKARSA ORTAYA?

Bugün FETÖ temizliği adı altında ciddi bir tasfiye yaşanıyor orduda, adliyede, poliste ve akademyada; 100 binden fazla kişi devlet memuriyetinden çıkarıldı, bunların bazıları mesleksiz de bırakıldı.

Bu insanların devletten çıkarılmasının temel nedeni, yarın öbür gün yeniden etkili olup FETÖ yararına çalışmaya başlamalarından korkulması.

Tamam ama orduda, adliyede, poliste veya devletin başka bir yerinde bir grup emir-komuta ve hukuk düzeninin ötesinde kafasına göre işler yapabilme özgürlüğünü elde edebildiği, kimse tarafından denetlenmediği için gelmedi mi bütün bunlar başımıza? O denetim mekanizmasını kurabildik, bir daha herhangi bir grubun bu biçimde kanunun ötesine geçmemesi için gereken önlemleri alabildik mi?

Hayır.

FETÖ’cüler darbeci ve terörist değil de çıkar (‘hizmet’) örgütlenmesiyken kimse onlardan bu manada şikâyetçi değildi. Yarın başka gruplar (ki bunlar illa dinsel grup olmak zorunda değil) salt çıkar için devlet yetkilerini kötüye kullanmaya başladığında ne yapacağız?

Kötülüklerin siyasi inancın veya dini gruplardan gelebileceğine dair bir yavun inancımız var; böyle

Kotulurkenin siyasi inançları veya dini gruplardan gelebileceğine dair bir yaygın inançımız var, böyle gruplaşmalara şüpheyle yaklaşıyoruz ama yegâne motivasyon ideoloji veya din anlayışı olmak zorunda değil. Mesela para da iyi bir motivasyon kaynağı.

BATI'DA HIÇ MI KÖTÜ KALPLİ GRUP YOK?

Başka ülkelerde imkân verilse bizdeki FETÖ gibi örgütlenip devlete sızmaya ve devlet yetkilerini kendi grup çıkarı için kullanmaya kalkacak kişiler olmadığını mı sanıyoruz?

İşin sırrı, 'imkân verilse' tamlamasında. Batı ülkeleri, bu sorunları aşmış, hesap verebilir ve şeffaf yönetim düzenine geçebilmişler.

Biz 15 Temmuz gibi bir musibeti yaşadıkdan sonra hesap verebilirlik, gün ışığında yönetim, öngörülebilirlik, kuralları herkese eşit uygulama gibi konuları tartışıp hayata geçirebilirdik, ama bunu düşünmedik bile.

Daha vakit geç değil ama benim çok ümidim yok.

HER YERDE HÜRRİYET

DİĞER KANALLAR

[Facebook](#) [Twitter](#) [RSS](#)

[Kişisel Verilerin Korunması](#)

[Hürriyet Kurumsal](#)

[Bize Ulaşın](#)

Hürriyet
com.tr

© Copyright 2022 Hürriyet Gazetecilik ve Matbaacılık A.Ş.